

Ski kommune

Kvalitetskjenntegn for god ledelse av barnegruppe i barnehagene i Ski –

Et refleksjonsverktøy for barnehagene

Kvalitetskjenntegn for god ledelse av barnegruppe barnehagene er utarbeidet av en prosjektgruppe bestående av representanter fra Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), Spesialpedagogisk team (SPT), barnehagene, Skole og barnehageavdelingen og Virksomhet kommunale barnehager.

Innhold

Kvalitetskjenntegn.....	3
God ledelse av barnegrupper	3
Hvordan jobbe med kvalitetskjenntegn i refleksjonsverktøyet	4
Refleksjonsverktøyet.....	5
Mål og tiltak for utviklingsarbeid knyttet til god ledelse av barnegruppe i barnehage	10
God ledelse av barnegruppe	11

Kvalitetskjennetegn

Ski kommune har utarbeidet kvalitetskjennetegn for god ledelse av barnegruppe i barnehagene. Kvalitetskjennetegnene er ment som et refleksjonsverktøy for å gi støtte i arbeidet med og videreutvikle personalets arbeid med ledelse av barnegrupper, og sikre kvaliteten på barnehagens praksis.

God ledelse av barnegrupper

God ledelse av barnegrupper inngår i begrepet pedagogisk ledelse. Under dette temaet finner man ledelse av personalet, foreldresamarbeid, samarbeid på avdeling og mellom avdelingene. God ledelse av barnegrupper forutsetter et godt faglig samarbeid i personalgruppa og at rutiner og struktur knyttet til organisering er til stede, som for eksempel:

- Rutiner for møter og møtestruktur
- Nedskrevne planer og rutiner ved personalfravær.
- Tydelige stillingsbeskrivelser som er kjent for alle.
- God kjennskap til Lov om barnehager, Rammeplan for barnehagen, Strategiplan for oppvekst og lokale og sentrale føringer.
- God tilbakemeldingskultur og dialog.
- Godt samarbeid i personalgruppa forankret i faglig ståsted.
- Tydelig fordeling av ansvar og arbeidsoppgaver.

Grunnlaget for alt arbeid i barnehagene er kvaliteten i voksen - barn relasjonen. Skal relasjonen og samspillet mellom personalet og barn være god, må den preges av anerkjennelse, trygghet, likeverd og personalets fysiske og psykiske tilstedeværelse. Dette krever en bevisst organisering av hverdagen og systematisk jobbing med voksenrollen. I begrepet personalet legges alle ansatte i barnehagen, også læringer og vikarer. I ny rammeplan tydeliggjøres pedagogisk leders rolle og ansvar, derfor er det valgt å ha et spesielt fokus på dette under kvalitetskjennetegnene.

Ski kommune sin pedagogiske plattform er inspirert av Reggio Emilia filosofien, kontaktskapende kommunikasjon og har et fokus på barns medvirkning og mestring. Dette innebærer at bruk av smågrupper, bevissthet om barnehagens fysiske rom, samspill og relasjoner er viktige elementer for å sikre barnehager med god kvalitet.

Begrepet smågrupper innebærer deling av barnegruppa i mindre grupper og skal prege organiseringen på avdelingen. Vurderingene rundt gruppedeling må gjøres på den enkelte avdeling utfra planer, mål og forutsetninger.

Eksempler på vurderings- og refleksjonsmåter i fht voksen - barn relasjoner kan være systematisk observasjon, kartlegging ved Hjertemetoden eller fargekoder, barnehagevandring, samtaler, bruk av praksisfortellinger og veiledning.

Hvordan jobbe med kvalitetskjenne­tegn i refleksjonsverktøyet

Refleksjonsverktøyet skal brukes for å kartlegge nåværende praksis i barnehagens språk­arbeid. Hensikten er å kartlegge hvor god praksisen på barnehagens språk­arbeid er i forhold til kvalitetskjenne­tegnene, og komme frem til en omforent forståelse av hva man bør jobbe videre med for å utvikle den enkelte avdelings og barnehagens praksis.

Kvalitetskjenne­tegnene er formulert som påstander som man skal vurdere barnehagens praksis mot. Påstandene beskriver de voksnes handlinger og kunnskaper rundt språk­arbeid og er utformet i «vi- form». Det betyr at den enkelte skal svare ut i fra avdelings/barnehagens praksis som helhet, og ikke kun ut i fra egen praksis.

Det bør settes av tid på planleggingsdager, personalmøter og avdelingsmøter til dette arbeidet slik at alle ansatte involveres. Følgende fremgangsmåte er en god start:

- Alle ansatte gjør sin egen vurdering i refleksjonsverktøyet.
- Avdelingen går sammen gjennom skjemaet og begrunner hvorfor man har krysset av i rute A, B, C, D. I denne runden er refleksjonen viktig, og det kan være nyttig å ha med seg hjelpes­pørsmål som: Hvorfor skåret jeg oss der? Hva er grunnen til at vi vurderer det ulikt?
- Avdelingen velger ut noen områder for videre arbeid, setter opp mål, tiltak og frist for dette arbeidet. Vedlagt ligger to ulike skjema og barnehagen velger selv hvilket de vil bruke.
- Styrer og barnehagens lederteam går gjennom arbeidet som er gjort på den enkelte avdeling og beskriver barnehagens styrker og utviklings­områder innenfor området, hvilke mål som er satt for videre arbeid og når dette skal evalueres.
- Styrer rapporterer barnehagens arbeid til skole- og barnehageavdelingen i forbindelse med Tilstandsrapporten for barnehage, skole og SFO.

Verktøyet kan jobbes med på ulike måter, og barnehagen må selv vurdere hva er hensiktsmessig.

Refleksjonsverktøyet

A – Praksis er svært god, B- praksis er god
 C- Praksis må endres, D – vet ikke, E – eventuelle kommentarer

1

Mål, forventninger og organisering

		A	B	C	D	E
1.	Vi er kjent med Rammeplanens innhold og føringer.					
2.	I vår årsplan er mål og innhold tydelig forankret i rammeplanen og lokale styringsdokumenter.					
3.	Vi bruker Ski kommunes mal for Årsplan og plan for Pedagogisk innhold .					
4.	Vi har smågrupper hver dag gjennom store deler av dagen.					
5.	Vi har system for evaluering av vår praksis.					
6.	Hos oss er barna deltakende i planlegging og evalueringsarbeid.					
7.	Vi har en oversikt over dagsrytme og ukeplan på avdelingen.					
8.	Vi bruker tid på å gjøre dagsrytmen kjent i begynnelsen av barnehageåret, og bruker støttemateriell som dagtavler, bilder og piktogrammer for å gi oversikt over dagen.					
9.	Vi har tydelige forventninger til personalet og har fordelt arbeidsoppgaver i hverdags situasjoner, ved turer og ulike arrangementer. Disse er kjent for alle.					
10.	Personalet er aktive og tilstedeværende i lek og aktiviteter inne og ute.					
11.	Vi har tydelige, skriftliggjorte og positivt formulerte forventninger og mål til personalet og barn for arbeid i smågrupper.					
12.	Vi er bevisste på å skjerme barnegrupper for unødige forstyrrelser i aktiviteter og lek.					
13.	Vi har kunnskap om barns «normalutvikling» og har forventninger til enkeltbarn tilpasset dets alder og utvikling.					
14.	Vi møter alle barn med positive holdninger, forventninger og på en anerkjennende måte.					
15.	Vi har møteplan for barnehagen som sikrer at avdelingsmøter, ledermøter og andre interne møter gjennomføres					
16.	Vi har en skriftliggjort plan for organisering og gruppeinndeling av barn når det er fravær blant personalet (planlagt/uforutsett fravær).					
17.	Vi har en enighet og en plan over hvilke oppgaver som skal prioriteres og nedprioriteres ved fravær i personalgruppen, hvor barns beste er i fokus.					
18.	Vi forbereder barna i forkant av overgangssituasjoner.					

**A – Praksis er svært god, B- praksis er god
C- Praksis må endres, D – vet ikke, E – eventuelle kommentarer**

19.	Barn gis ikke valgmuligheter når de ikke har et reelt valg (for eksempel ved bleieskift, ulike aktiviteter der personalet allerede har tatt en avgjørelse).				
20.	Vi gir beskjeder nær barnet/barnegruppa, på en vennlig og rolig måte.				
21.	Vi går bort til enkeltbarn som ikke følger felles beskjeder og gir beskjeden på nytt.				
22.	Vi følger opp beskjeder som er gitt.				

2

Samspill, relasjoner, trygghet og tilknytning

		A	B	C	D	E
23.	Vi har en felles forståelse av hva som er barns beste, som synliggjøres i vår planlegging, våre handlinger og vurderinger.					
24.	Vi gjør vurderinger to ganger i året av voksen-barn relasjoner.					
25.	Vi setter tydelige grenser på en anerkjennende måte.					
26.	Vi gir alle barn mulighet til å påvirke egen hverdag.					
27.	Vi er aktivt tilstedeværende slik at vi fanger opp barns signaler og uttrykk.					
28.	Vi møter alle barn med lydhørhet, innlevelse og vilje til samspill.					
29.	Vi hjelper barn med å samle oppmerksomheten i ulike situasjoner slik at vi har felles fokus.					
30.	Vi anerkjenner alle barns egne opplevelser og ytringer.					
31.	Vi ser og lytter etter hva barn er opptatt av og interesserer seg for, og bruker dette i vårt planleggings- og vurderingsarbeid.					
32.	Vi er bevisst vår oppgave som rollemodeller i forhold til samspill i personalet og mellom barn og personale.					
33.	Vi tar hensyn til vennskap og relasjoner mellom barn når vi deler inn i smågrupper.					
34.	Vi har fokus på å ta vare på, etablere og utvikle vennskap mellom barn.					
35.	Vi følger opp og støtter de barna som ikke deltar i lek, holdes utenfor lek eller ødelegger leken for andre, slik					

**A – Praksis er svært god, B- praksis er god
C- Praksis må endres, D – vet ikke, E – eventuelle kommentarer**

	at barna mester å være en del av fellesskapet.				
36.	Ved tilvenning har barna en tilknytningsperson/ primærkontakt på avdelingen.				
37.	Vi har en plan for hvilke barn og voksne som er på hvilke grupper.				
38.	Pedagogisk leder rullerer på alle smågrupper for å kunne gi veiledning til ansatte, observere barna, og utvide og berike barnas univers.				
39.	Vi evaluerer smågruppene jevnlig og justerer gruppesammensetning etter barnas behov og interesser, og slik at personalet får mulighet til å etablere gode relasjoner til alle barn.				
40.	Vi har planlagte felles aktiviteter/opplevelser med jevne mellomrom, for hele avdelingen og for hele barnehagen.				
41.	Vi vurderer gruppestørrelse ut i fra innhold, aktivitet, barns erfaringer og mestring fordi ulike gruppestørrelser passer for ulike aktiviteter.				
42.	Vi viser at vi liker å være sammen med barna gjennom smil, latter, blikk- og fysisk kontakt.				
43.	Vi viser glede i hverdagen gjennom humor og spontanitet.				
44.	Vi legger til rette for at alle barn opplever mestring.				
45.	Vi gir alle barn støtte og utfordringer med utgangspunkt i individuelle forutsetninger og behov.				
46.	Vi har dialog med foreldre vedrørende eget barns barnehagehverdag.				
47.	Vi har en skriftlig plan for arbeidet med forebygging, avdekking og oppfølging av mobbing.				

3

Leke – og læringsmiljø

		A	B	C	D	E
50.	Vi har et fysisk miljø som inspirer til lek, læring, utforsking, bevegelse og kreativitet.					
51.	Vi har et lekemiljø som innbyr til variert og allsidig lek.					
52.	Vi tilrettelegger for et fysisk leke- og læringsmiljø, hvor alt har sin plass, og som skaper forutsigbarhet og oversikt.					
53.	Vi bidrar til at barn utvikler forståelse for hvordan det fysiske miljøet kan brukes.					
54.	Vi hjelper barna med å utvikle felles forståelse for hvordan vi tar vare på materiell, inventar og leker.					
55.	Vi tar med barna i planlegging, utvikling, tilrettelegging					

A – Praksis er svært god, B- praksis er god

C- Praksis må endres, D – vet ikke, E – eventuelle kommentarer

	og evaluering av barnehagens leke- og læringsmiljø som er tilgjengelig for barna.					
56.	Vi har et rikt utvalg av lekerekvisitter, utstyr og verktøy i barnas leke- og læringsmiljø.					
57.	Vi vurderer vårt leke- og læringsmiljø med utgangspunkt i barnegruppa minimum hvert halvår og vurderer hvordan rommene kan gi muligheter for lek og aktiviteter, samspill og kreativitet.					
58.	Vi har ulike soner/områder tilrettelagt for ulike former for lek og aktivitet.					

Mål og tiltak for utviklingsarbeid knyttet til god ledelse av barnegruppe i _____ barnehage.

Et mål per ark. Bruk flere ark dersom barnehagen har flere mål.

Mål: _____
_____
_____

Tiltak: _____
_____
_____
_____
_____

Ansvar: _____
_____

Tidsperiode for tiltak: _____

Tidspunkt for evaluering: _____

Evalueringsmetode: _____
_____
_____

Videre arbeid knyttet til målet: _____
_____
_____
_____
_____
_____

Dato: _____

Sign: _____

God ledelse av barnegruppe

Vurdering av egen praksis, mål og tiltak i _____ barnehage Dato: _____ Sign: _____

	Barnehagens vurdering av egen praksis	Mål for videre arbeid	Tiltak og ansvar	Frist	Evaluering
Svært god praksis					
God praksis					
Lite god praksis					